СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 89. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 17-го квітня, 1937. VOL. XLV. No. 89. Jersey City, N. J., Saturday, April 17, 1937. THREE CENTS

КОНҐРЕСМЕНИ ПРОТИ САМОСУДІВ

ВАШИНҐТОН. — Палата послів ухвалила 277 голосами проти 118 протилінчовий законопроект Ґевеґена, на основі котрого урядники держави, що допускають до лінчування вязнів, мають бути карані як злочинці.

Проект прийшов під дебату й вирішення скорше, ніж сподівалися, тому, що у стейті Місісіпі якраз цими днями скоївся факт жорстокого самосуду проти трьох муринів, з котрих двох убито. Перед голосуванням велася в палаті послів горяча 6-годинна дебата. Противники цього проекту, майже всі з полудневих стейтів, виступали проти цього проекту, спираючи ся головно на засаду права стейтів, себто закидуючи проектові, що він нарушує права стейту, признані конституцією.

При голосуванню розділ між прихильниками проекту й противниками не йшов за партійною ріжницею, але за розділом між полудневі й північні стейти: конґресмени з північних стейтів майже без виїмку були за проект, конґресмени з полудневих стейтів — проти проекту.

СТЕЙТ ХОЧЕ ЗАБОРОНИТИ СИДЯЧИЙ СТРАЙК.

САКРАМЕНТО (Каліфорнія). — Сенат стейтової леґіслятури ухвалив законопроект, на основі котрого сидячий страйк не мається вважати страйком і мається карати як карний злочин.

Проект постановляє встановлення так званого промислового суду для розгляду таких справ. Нижча палата стейтової леґіслятури ще справи не вирішувала.

ПРОМОЩУЄ ДОРОГУ ДО РОЗВЯЗКИ СТРАЙКУ.

ТОРОНТО. — Автомобільна юнія „Юнайтид Автомобіл Воркерс оф Америка" згодилася відетупити від ведення страйку автомобільних робітників у фабриках Ґенеральної Моторової Корпорації в Ошаві, полишаючи справу місцевій юнії, щоб не давати премієрові провінції Онтаріо, Гепбернові, підстави нападати на „інтернаціональну" юнію.

Гепберн негайно заявив охоту говорити з представниками місцевої юнії.

СТРАЙКИ НА КОРАБЛЯХ.

НЮ ЙОРК. — На всіх кораблях підприємства „Інтернешенел Меркантил Марін Ко." вибух у четвер страйк радіових операторів.

Уряд підприємства негайно вніс до Краєвої Ради Робітничих Відносин просьбу, щоб відповідні представники уряду допомогли підприємству заключити з робітниками угоду. Просьба покликується на закон Ваґнера.

УХВАЛЮЮТЬ ЗАКОН ПРО МІНІМАЛЬНУ РОБІТНИЧУ ЗАПЛАТУ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Сенат стейтової леґіслятури ухвалив 43 голосами проти одного законопроект Фишела про мінімальну робітничу заплату. Цим противником є стейтовий сенатор Десмонд, з Оренджа, котрий протививсь ухваленню цього проекту на тій основі, що він відноситься лише до жінок, а не також до чоловіків.

ЗРІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ.

ВАШИНҐТОН. — Урядова статистика показує, що останніми роками сильно зростає число занедужань на серце. На основі урядових обчислень, у 1933 році на ці недуги вмерли в Америці 286,360, у 1934 році 303,724, а в 1935 році 312,333 особи.

ХОЧУТЬ СУДИТИ ЗА ЗАВОРУШЕННЯ В ГЕРШІ.

ГАРИСБУРҐ (Па.). — Пієтро Фоскеті обвинувачує трьох людей за те, що вони його побили підчас заворушень у фабриці чоколяди дня 7-го квітня. Він закидує одному, що його бив оловяною рурою, а іншому, що його бив „блекджеком". Він говорив, що він уже покидав фабрику на приказ юнії, але юрба фармерів його завернула назад до фабрики, а потім побила.

ГОДЯТЬСЯ БРАТИ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН.—18 осіб, котрих секретарка праці Перкинс запросила на конференцію в робітничих справах на наступний вівторок, уже приняли запрошення.

В імені промисловців у конференції будуть брати участь представники таких великих підприємств, як Стендард Ойл Ко., Юніон Пасифик Рейлрод Ко., Нашуа Менюфектюринґ Ко. Робітників будуть представляти Сидні Гилмен, предсідник комітету текстильних робітників у Комітеті для Промислової Орґанізації; Чарлз Говард, предсідник друкарської юнії; Робертсон, предсідник юнії машиністів; Елизабет Кристмен з Краєвої Ліґи Жіночих Юній; та Джан Луис.

СМЕРТЬ ЧЕРЕЗ „ЖИВИЙ ДРІТ".

Ґарі Блумфілд, 12-літній хлопчина з Ню Йорку, виліз на залізний стовп коло залізниці підприємства „Лоґ Айленд Рейлровд" у Ричмонд Гил, Квінс, та схопив за дріт, наладований електричним током. Хлопець зараз упав на землю з висоти 25 стіп. Його товариш, 13-літній Ален Трефтон, що пробував відорвати його від дроту, теж дістав удар електричним током, але не вмер.

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЦЯ.

Цього року кінчився 7-мий рік головування про. д-ра З. Кузелі в „Фербанді Авсляндішер Прессефертретер" у Берліні і він просив товаришів, щоб звільнили його з цього доволі відповідального посту, бо він хоче мати трохи більше часу, щоб зайнятися кількома важними науковими працями. Виділ „Фербанду" погодився врешті з його рішенням, але щоб мати проф. Кузелю в управі товариства, випрацював зміну статуту в тому напрямі, що створено для нього місце „почесного президента", вибираного зпоміж заслужених голов Фербанду на довший час, з тим, що „почесний президент" має постійне місце й голос у виділі і тіснішій президії „Фербанду". Цей новий статут одноголосно принято на час 3 літ з правом поновного вибору. Одначе це сталося щойно після півторагодинної дискусії, коли проф. Кузеля поновно через акламацію вибраний головою, катеґорично відмовився прийняти вибір і запропонував замісць себе відомого нашого приятеля фон Кіґельґена. Вістку про ці вибори принесли всі берлінські й деякі замісцеві та закордонні ґазети. В найближчих днях має теж відбутись окреме приняття закордонної преси з приводу цього вибору проф. д-ра Кузелі та рівночасно з приводу 10-ліття його праці у виділі „Фербанду".

ЗНОВ ОШУКАНСТВО ПРИ ПОМОЧІ КОВЕРТИ.

Катерина Венцковська зміняла в Банку Польському у Львові 10 долярів на польські злоті. Коли вийшла з банкового будинку, приступила до неї якась незнана жінка і сказала, що в недалекій брамі чекає один пан, який зміняє їй 50 зл. знову на доляри, причому вона заробить. Венцковська повірила, дала незнайомому 50 зл., які він вложив до коверти і звернув їй. З ковертою звелів їй піти на другий поверх, де дістане доляри. Коли Венцковська прибула на другий поверх, переконалася, що нікого там нема, а в коверті знайшла замісць своїх грошей порізану ґазету. Тимчасом ошуканці втекли.

НЕДОЗВОЛЕНІ ЗАБІГИ НА ЖІНКАХ.

У мешканню лікаря з Букарешту Теодора Павна відкрили жахливу річ. Знайшли там два жіночі трупи, залишки людських ембріонів та дві жінки без свідомости. Виявилося, що д-р Павн доконував масово недозволені забіги на жінках. Лікаря арештували.

ВОЄННІ ПРИГОТУВАННЯ ДЕРЖАВ У ПОВІТРІ.

Повітряний календар на 1937-мий рік, виданий Аеронавтичною Торговельною Палатою Америки, каже, що найкраще до війни в повітрю приготована Анґлія, а нею йдуть інші держави в такім порядку: Франція, Росія, Італія Німеччина й Злучені Держави.

ЮВИЛЕЙ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ.

В цьому році припадає 50-ліття письменницької праці Ольги Кобилянської (в 1887 р. написала перше своє оповідання „Людина"). Черновецькі товариства „Жіноча Громада", „Буковинський Кобзар", „Мужеський Хор", акад. козацтва „Запороже" та „Чорноморе" й ін., яких почесною членкою є буковинська письменниця, приготовляють спільне свято в честь ювилятки. Свято складатиметься з академії, концерту та інсценізації твору О. Кобилянської „В неділю рано зілля копала".

КАРА ЗА „БОЖЕ ВЕЛИКИЙ".

В Ряшеві відбулася судова розправа проти о. Марка, гр.-кат. парха у Володжі і дяка Степана Бучика за те, що заінтонували в церкві пісню „Боже Великий". В обвинуваченні сказано, що та пісня сконфіскована, бо зміст її спрямований проти Польщі (український нарід у кайданах). Бучика засуджено на 10 зл. гривни, а о. Марка увільнено.

НЕЛЮДСЬКИЙ ЗЛОЧИН.

Якісь люди напали в ночи на хату Василини Обідняк у Заріччю над Прутом і стрілами з кріса тяжко її поранили, а 8-літню її доньку вбили на місці. Є підозріння, що напасники ділали з намови нешлюбного батька, що в цей спосіб хотів звільнитись від плачення присуджених судом аліментів на удержання дитини. На місце злочину виїхала судова комісія з городського суду в Делятині, а слідство в цій справі веде поліція в Ославах Білих.

КРАЛИ ДАРИ НА „ЗИМОВУ ПОМІЧ".

У Варшаві відбувся процес проти 9-тьох працівників збірні „Зимової помочі" за те, що викрадали дари, призначені на зимову поміч.

ПОЛЮВАННЯ НА ОЛЕНЯ НА ВУЛИЦЯХ МІСТА.

Вулиці анґлійського містечка Гайф Вайком були місцем незвичайного видовища: полювання на оленя. Підчас ловів у підміських лісах сполошений олень утік до... міста, на самий ринок. Поява дикого звіряти на головних вулицях викликала переполох. Шофер, якому зявився перед носом олень, вдарив автом до ліхтарні. Продавець помаранч покинув на середині вулиці візок. Товпа негайно розхватила помаранчі. Олень летів дальше до горду бурмістра. Переляканий огородник упав з драбини й сильно потовкся. Пожежна сторожа кинулась за оленем. Та олень шугнув як вітер знов до лісу.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДОСТАВЕЦЬ.

Віліям Вайтеляй основник великих маґазинів Лондону, якого вбили 30 літ тому (при кінці січня 1907 р.), був найпопулярнішою людиною Лондону, яку ще й до сьогодні памятають. При нагоді річниці його смерти пригадали лондонські часописи ріжні цікаві анекдоти з його життя.

Вайтеляй відчинив 11. березня 1863 р. малу крамницю. Його перша клієнтка, довідавшися, що саме вона започатковує купецькі інтереси Вайтеляя, запросила цілий крамничний персонал до костела, щоби помолитись за успішність інтересу. І справді інтерес „пішов" знаменито, бо вже 1899 р. товариство маґазинів Вайтеляя з капіталом 4 міліонів фунтів стерлінґів давало 2 і пів міліона торговельного обороту. Тоді говорили в Лондоні, що той великий доставець може доставити все, від хусточок до носа аж до... слона.

Одного разу дістав він замовлення на „гурток живих бліх". Вайтеляй звернувся до власника малп, який при ранішній туалеті своїх малп діставав бажаний товар доброї ваги. Нещасливий весельчак, який хотів Вайтеляя пошити в дурні, мусів заплатити солений рахунок за замовлений товар.

СМЕРТЬ У ШЕВСЬКОМУ ВАРСТАТІ.

У шевському варстаті Івана Фурманського в Товмачі працювали термінатори Петро Василишин і Іван Лясковський. Між термінаторами повстала суперечка, а опісля бійка, підчас якої Василишин схопив шевську ковачку й ударив нею кілька разів по голові Лясковського так, що Лясковський упав трупом на місці. Цими днями відповідав Василищин перед трибуналом станиславівського суду. Його засудили на 5 літ вязниці.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД.

До мешкання Емілії Ґалачинської, управительки школи в Пітричах, пов. Золочів, добулися в ночі грабіжники і зрабували 600 зл. готівкою, біжутерію й столову посуду загальної вартости 10,000 зл. В часі нападу грабіжники стріляли на пострах.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ БОЙКОТ.

Професійний Союз Ґастрономічних Працівників у Берестю рішив перевести бойкот одного ресторану, що усунуз безправно кельнера. Винаймили кільканацять безробітних, що зайняли всі місця в ресторані, жадаючи по склянці содової води. Цим робом не могли зайти до ресторану „справжні" гості.

ВИСЕЛИЛИ ЗНАД КОРДОНУ.

Збаразьке староство на основі закону про охорону державних границь виселило з села Гнилиць Великих 22-літнього Василя Трача зпід прикордонної смуги на 3 роки. Трач небезпечний був тим, що за ОУН сидів у вязниці 4 роки і перед кількома тижнями вернувся додому. Крім того виселено 27-літнього Осипа Осадцу.

ПРОТИ БРЕХЛИВИХ НАПАДІВ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ

ЛЬВІВ. — В українській краєвій пресі гуцули з Жабя помістили протест проти неправдивих і образливих нападів польської преси на гуцулів. В цьому протесті між іншим говориться: „Ми, гуцули, цвітуча вітка українського народу, щиро і твердо держимося традиції своєї мови, своєї ноші, релігійних і народніх звичаїв та обичаїв, але сказати про нас, яких чейже любов до краси є беззастережно всіми чесними людьми признана, таке, що ми традиційно лише два рази на рік миємося, може лише якась злобна, дурна та крайно підла людина. Ми вже раз протестували проти цього роду „наукових" дослідів і репортажів польських недоуків і тепер рішуче протестуємо проти ображування нас ріжними ґазетярськими анальфабетами. Просимо вас, наші „опікуни", залишіть нас брудних та темних раз на все в спокою й не обріхуйте нас. Для вас ми брудні і немиті, але для українського народу, до якого ми належимо, ми чисті".

ПОЛЬСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ ПРО УКРАЇНЦІВ.

ВАРШАВА. — Львівський часопис „Діло" подає репортаж свого журналіста, в якому він переповідає розмову з одним польським журналістом-кооператором про українські справи. Гадки, висказані поляком, цікаві тому, що він не знав, що говорить до українця. Ці гадки такі: „Серед польської інтеліґенції нема того ентузіязму суспільної праці, якого так багато мають українці. Це просте. Українці знають, що без праці нічого не вдіють і знають, що лише самі своєю власною працею дійдуть до поставлених собі цілей. Які українці кооператори! Я вже поверх двацять разів був у Данії і все, коли прийду до Львова, не знаю, чи я в Галичині, чи в Данії. А знаєте, скільки у них бере начальний директор? Максімум 350 до 400 зл. А в нас?" Далі говорив поляк, що польська інтеліґенція не хоче йти на село й з досадою закінчив, що у своїм кооперативнім відділі мусітиме брати українців.

ЗВОРОТ У НАПРЯМІ УКРАЇНСЬКОГО ПРОМИСЛУ.

ЛЬВІВ. — Львівське Технічне Товариство влаштувало виставу, що мала на цілі показати заінтересованим, як створити собі свій власний варстат праці. У звязку з цею виставою влаштовано теж „пресову конференцію", на якій виголошено два реферати. Бесідники підчеркували, що перешкодою в дальшому розвитку рідного промислу є не так брак капіталу, як брак довіря до промислу. Більшість наших людей ще далі вважають промисл за щось непевне і ризиковне. Треба наперед переродити наших людей духово. В тім напрямку треба чимскорше розвинути пропаґанду, яка перевиховалаб українців в дусі господарського активізму і національної господарської солідарности.

ЗБОРИ КООПЕРАТИВИ „НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО".

ЛЬВІВ. — У Львові відбулися загальні збори кооперативи „Народнє Мистецтво". У звіті директорка кооперативи, пані Павликовська, сказала, що впродовж двох останніх літ кооператива проявила поступ вперед. Головною ділянкою кооперативи є домашній промисл. У 12 робітнях кооперативи, розкинених по краю, має працю коло 500 селянок, що вишивають вироби, які опісля кооператива продає. На будучий рік рішено побільшити працю й впливати на робітниці, щоб самі ставали співвласницями кооператив, купуючи уділи.

РІДНОШКІЛЬНА НАРАДА У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Повітова Рада Кружків Рідної Школи скликала 3 квітня ц. р. наради, на які запросила всі українські економічні і фінансові інституції, серед них такі як Дністер, Земельний Банк, Карпатія, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Сільський Господар і інші. Ціллю нарад було застановитися над фондами і недобором Рідної Школи. Делеґати рішили, що всі українські фінансові й економічні інституції мусять зложити свої датки для зрівноваження буджету Рідної Школи.

УКРАЇНСЬКІ СТУДЕНТИ НА СВІТОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ.

ПРАГА.—Центральний Союз Українського Студентства рішив вислати свої делеґації на Конґрес Міжнародньої Студентської Конференції, що відбудеться в днях 7 до 19 серпня в Парижі, а також на Конґрес Міжнародньої Студентської Помочі, що відбудеться в днях 23 липня до 7 серпня в Ніцці. Крім того Союз Українських Студентів задумує післати на міжнародні студентські спортові ігрища дружину копаного мяча, яка складатиметься з українських студентів, що перебувають на студіях у Празі.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адр.: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СЛІДАМИ ЗАКОНУ ВАҐНЕРА

Публична опінія краю немало заворушена закликом секретарки праці в кабінеті президента Рузвелта, виданим до провідників промислів, праці й уряду на низку конференцій у Вашинґтоні для розглянення способів усталення промислових відносин у краю.

Як можна догадатися, цей заклик стоїть у звязку з недавнім рішенням найвищого суду про конституційність закону Ваґнера. Уряд виходить із заложення, що це судове рішення впроваджує в промислові відносини зовсім нову ситуацію, що новина може відбитися новою повінню страйків і непорозумінь та що це може тяжко відбитись на промисловім руху, котрому треба спокою.

Що в промислових відносинах, себто відносинах між підприємцями й робітниками виникла нова ситуація, не дасться заперечити. Досі при всякій суперечці між підприємцями й робітниками правне становище робітників не було певне. Вони відчували, що їх становище слабе через те, що закон не признавав виразно їх права говорити з підприємцями через свою юнію та її представників. Навіть як їм удалося добитись такого признання, то воно спиралося все не на закон, а на силу робітничої орґанізації. Як підприємці угоду поламали, то й найсильнішій робітничій юнії не лишалося нічого іншого, як починати страйк, себто показувати силу, виходити на війну. Від ухвалення закону Ваґнера, а ще більше від признання його конституційним, колективна угода стає законною, а всякі заходи противитися їй — незаконними.

Що це викличе поважний зворот у відношеннях між фабрикантами, це видно хочби з наглого звороту в наставленню до робітничих юній старого противника юній, автомобільного фабриканта, Генрія Форда. Коли навіть такі фабриканти, які виросли з зовсім нефабричних умовин, зовсім не розуміють суспільної відповідальности фабриканта, і говорять про фабрику й фабричнних робітників, як польський шляхтич у часах панщини говорив за свій двір, своє село й своїх кріпаків, починають тепер признавати право робітників орґанізуватися в юнії, то можемо з того набрати поняття, яким великим товчком до поступу робітничих юній стане закон Ваґнера.

Одначе мати законну основу для якоїсь роботи, а цю роботу справді зробити — це дві зовсім окремі річи. В людей, що не привикли робити суспільної роботи, як це мається справа з американським робітництвом, це часто трапляється, що виконування суспільної роботи тягнеться здалека за законною можливістю. Тому й заходи уряду здержувати нібито робітничу загонистість ще зовсім передчасні. Робітники ще навіть не почали використовувати якслід закону Ваґнера. І поки це станеться, урядові нема ще що так дуже торопитися. Черга тепер ще не на уряд, а на робітників. А як уряд усетаки щось таке починає, то робітникам треба дивитися, щоб не звязати собі рук, щойно розвязаних.

БОЛЬШЕВИКИ ПРО АМЕРИКУ

(Для „Свободи" з Парижа).

Одним із засобів, що його залюбки вживає Москва для приспання революційних настроїв в СССР, є брехня про положення в „капіталістичному світі". Представники влади невтомно малюють перед масами ті „страхіття", що їх нібито переживають люди поза советським Союзом. Послухати всі ці заяви большевиків, то виходить, що в країнах Европи й Америки люди живуть у страшній нужді, більшість не має праці, міста світять пусткою, а в Парижі, Лондоні чи Берліні трупи голодних просто валяються на вулицях. Одним словом — руїна, деморалізація й анархія, спричинені „буржуазними хижаками"... Цю нехитро сплетену брехню Москва поширює при допомозі преси, радія та інших середників пропаґанди. Для чого це робиться — не тяжко вгадати. В цей спосіб большевики намагаються „морально облегшити" советське населення, мовляв — у нас зле, але закордоном „ще гірше".

Колиб всі ці брехні ширили дрібні партійні демаґоґи, десь в Курську, чи Винниці, то вониб не так ще вражали. Але для морального образу большевицьких верховодів характерне те, що розповсюднювати такі демаґоґічні небелиці не вагаються навіть представники уряду, визначні публіцисти й письменники. Їх загальним прагненням є обрехати, оплювати й висміяти (при тому — по дурному!) все те, що існує поза большевією.

Тут хочемо поінформувати наших читачів, в якому „світлі правди" большевики малюють перед населенням СССР Америку.

Не так давно в Москві вийшла книжка Пильняка, під назвою „О'кей". Пильняк — це один з визначніших письменників, мало що не „клясик" советської літератури. Це звання, здавалосяб, до чогось його мусілоб зобовязувати в писанню своїх творів. Але розперезаний московський хам, побувавши в Америці пару тижнів, вернув до Москви й тут вилляв на країну, де його приймали, як гостя, ціле корито смердючих помий! В своїй книжці, Пильняк зображує Америку, як країну кабацьких притонів і бандитизму. Ось одне його твердження: „Кожний американець щодня стрічається зо знайомими бандитами й має з ними стосунки, так що остаточно невідомо, хто є урядом Америки „Білий Дім чи таки бандити"... Дальше заявляє Пильняк, що всі американці є пяниці й розпутники... „Більша частина буджету американця йде на алькоголь й проституток" — без вагання строчить в свому „творі" цей сталінський халуй. А ось оповідання Пильняка про Ню Йорк: „Це найбільш жахливе в цілому світі місто! Воно вічно голодне... Ню Йорк дихає не повітрям, а бензиною. Його обманула проституційна (!) краса електричних реклям. Це скажене місто, що само на себе полізло з залізом, бетоном й крицею, які його задусили. Вулиці Ню Йорку завалені неймовірним брудом, а він самий перетворився в якусь величезну нафтову каптилку. Тут неможливо жити людям, як неможливо й їздити автами, бо авта їздять не по вулицях, а одні по других" і т. д. і т. д. Чи треба пояснювати, що остаточним висновком Пильняка є „іеальна благоустроєність „Москви?!"...

Вслід за Пильняком в Америці побували І. Ільф і Е. Петров. Це також „визначні особи"! Вважаються вони найкращими фейлетоністами московської великої ґазети „Ізвестія". І повернувши до Москви — також виконали „соціяльне замовлення" советського уряду; написали книгу про Америку...

В ній автори насамперед заявляють, що більшість американського населення живе... „в ночліжних домах", бо не має засобів навіть на винаяття окремої кімнати (в цей спосіб „потішається" советських громадян, яким дійсно приходиться жити або в ночліжках, або по 7—10 осіб в „колективних" кімнатах. Наша примітка). Ільф і Петров „точно" обрахували: 30 мілїонів американців живе „на голодному мінімумі", що „на 40% нижчий від можливости задовольнення таких необхідних потреб, як хліб і миска щоденної гарячої зупи"... Здавалосяб, що така страшна нужда змушує американців активно боротися за існування. Але автори іншого погляду на характер „середнього американця". Вони пишуть: „Середній американець тільки назовні активний, а в дійсности його натура цілком пасивна... Йому треба давати все готове й прислуговувати, як служить покірна жінка розбещеному чоловікові". На питання, хтож може „подавати все готове" американцеві в країні, де „більшість населення" не має хліба і гарячої зупи, Ільф і Петров не відповідають, як, зрештою, і не відчувають, як протирічні ці їх твердження.

Вслід за цим „вікривають" вони ще одну прикмету американця. Полягає вона в тому, що „американець вічно регоче"... Це взагалі якийсь „напівкретин, що тільки завжди шкірить зуби. Автори запевняють, що американець, навіть говорячи про смерть своєї жінки, чи звільнення з праці, „покочується з реготу"... Щож це справді за ідоти? — спитає читач. Він дістає вже готову відповідь... Оказується, капіталістичні умови так здеморалізували й викривали американців, що вона на все задивляється легковажно й взагалі „відчувати й страждати, як живі люди, не вміють"... Це, мовляв, якісь „роботи", в яких замісць мозків і душі тільки „капіталістична механіка"... Думка про те, чи не соломою випхані їх власні мозки — ця думка авторам до голови якось не приходить...

Ільф і Петров, як справжні московські хами, висмівають і глузують над американськими стравами. Американський хліб — це для них вата, бекон — фанера, обід не їжа, а „таблиця множення" і т. д. Хами не розуміють, що кожна нація має свої звички в їді й висміхати це може тільки дикун. Але так глузуючи над американськими стравами, якіж власні ґастрономічні ідеали мають Ільф з Петровим? Оказується, в Америці вони постійно мріяли про „рюмку водкі і чорний хлеб з сельодкой"! Дійсно, правильно каже пословиця, що про смаки не сперечаються... Характерне: Ільфа і Петрова „вразило" те, що американець „цілий день чистить зуби"... Над цим вони також сміються! Але нас цікавить тут ось що — навіщо американцеві це чищення зубів, коли він не має що „покласти на цей зуб". Соломяні мозки московських брехунів над цим також не годні були застановитися... А ось Ню Йорк у їх оповіданні:

„Будинки такі високі, що соняшне проміння не сягає навіть вищих поверхів. І цілий день враження, ніби це захід сонця. Вже з самого ранку — захід! Може тому так сумно жити в Ню Йорку"... „Ми вернулись до Ню Йорку, де живе два міліони авт і сім міліонів людей, що служать цим автам" (цей ідіотський вираз Ільф і Петров вважають, напевно, блискучою метафорою? Наша примітка) „Ню Йорк не з тих міст, де люди ходять. Там всі біжать! Бачучи це — й ми побігли (!) І так вже ввесь час, а жили ми в Ню Йорку місяць, ми завжди бігли з усіх ніг"... „В Ню Йорку залишилася тільки одна аптека, де ліки робить провізор. В інших продаються тільки патентовані середники ріжних „медикуючих (!) шарлятанів". (Америці справді треба булоб „повчитися" відносно орґанізації медичної допомоги в СССР! Наша примітка).

Ільф і Петров з поважним виглядом запевняють також советських читачів, що американські бандити їздять по вулицях серед білого дня цілими „дивізіонами" авт, маючи при тому спеціяльні гудки, щоб публика розчищувала їм дорогу. Ось так і їздять по банках, грабують їх за чергою й мандрують дальше... Щоб оборонити себе, банківські капіталісти також мають „дивізіони" панцирних авт, що їздять по Ню Йорку з „кулеметами — скерованими в натовп"... Ракетери охопили „буквально всі галузі життя Америки", а в Ню Йорку йде безперервна кулеметна стрілянина"... Взагалі, крім своїх основних зайнять, себто голодування, реготання й чищення зубів — американець тільки й робить, що стріляє з кулемета в бандитів, коли він не бандит, і в небандитів, коли він самий бандит.

Ось в такомо вигляді представляють Америку сталінські письменники й журналісти... Закордоном про це знають, і проте, гостинно приймають цих „чемпіонів" брехні, частують на бенкетах, возять, показують, інформують... А ті потім в цей спосіб „віддячуються". Чи не булоб краще, колиб московських мандрівників стрічали московським же способом: частунком „поза вуха"?... Гадаємо, що булоб краще!

М. Орґанський.

Рода-Рода.

„НЕ ВІЛЬНО БИТИ"...

Ґенерал-майор Іван Кіфер відомий був у всій бувшій австро-угорській монархії як один із найздібніших і найліпших ґенералів армії. Учинний для кожного, ввічливий як супроти свого начальства так і супроти своїх підчинених.

Змістом цього оповідання є подія, яко притрапилася підчас інспекції. Ґенерал Іван Кіфер був командантом дивізії кавалерії, стаціонованої в малій місцевости у Стирії. Раз дійшло до його відома, що в 17-му полку гузарів, що входили в його дивізію, притрапилося, що гузара побив старшина, хоч це на основі інструкції було найгостріше заборонене. Ґенерал довго не надумувався, лише найближчим поїздом відїхав до осідку полку, в якому скоїлася ця подія. Як приїхав до полку, скликав вищих старшин полку (полковника, майорів і рітмайстрів) і спокійно та ввічливо — як це було його звичаєм — став говорити:

— Мої панове! Живемо тепер у столітті дитини і моїм бажанням є, щоби з моїми гузарами поводилися наче з дитиною!

Ввічливі ґенералові слова додали духа старшинам. Один із них (той саме, що був вмішаний у побиття) виступив і промовив:

— Пане ґенерале — голошу слухняно, що вояки нашого полку походять переважно з далеких лісових околиць Семигороду. Справжні ведмеді! Коли кого з них замкну до арешту, він кладеться на причі і курить люльку, щасливий, що не мусить чистити коня... що часто шаржа не має іншої ради, як лише... стягнути рукавички тай... такого драба... борони, Боже, брутально... навернути на дорогу обовязку.

— Ні — пане рітмайстре — ні й ще раз ні! Навіть у найбільшому драбі скривається якесь здорове зеренце і лише тоді можна з тих людей виховати справжніх вояків, коли зуміємо пробудити в них амбіцію і честь та почуття обовязку... Позволите, пане рітмайстере, прошу мені представити того вояка, з яким — як ви кажете — годі собі дати раду. Саме на цьому примірі хочу панам показати, якої я собі бажаю поведінки з вояками.

— Пане ґенерале — голошу слухняно — це паршивий циган, попросту стидно показати його на божий світ.

— Нічого не шкодить, пане рітмайстре — я хочу зараз бачити його.

Привели цигана й виявилося, що рітмайстрове твердження не було далеке від правди... більше схожий на свиню ніж на людину, брудний по самі вуха, наче пес на полюванні, який виліз із болота... словом, ходяча нечиста совість, зодягнена у вояцький однострій.

Ґенерал привитав його голосом, що пригадував звуки флєту:

— Приступи ближче, мій сину — не бійся нічого... а чи знаєш ти, хто я?

— Пан диві... пан диві... ясний пан дивізіо...

— Щира правда — мій коханий — так, дивізіонер — я дивізіонер, а ти — правда — ти циган. О... не маєш чого стидатися — мій Боже — яке гарне таке циганське життя... під ясним небом, у продувному шатрі... колиб я не був ґенералом, хто зна... та не говорім про те. А тепер скажи мені — мій любий — як я називаюся?

На це гузар — якому це тисячі разів вбивали в вуха — гукнув:

— Еклекс фельдшальляйтнант Еміх Плен.

— Алеж ні, мій сину! Вислухай мене уважно. Ексцеленція фон Плен був моїм попередником і після сороклітньої служби, повної признання, на жаль, передчасно зійшов із цього світу. Його ц. к. апостольська великість призначила найласкавіше мене як його заступника. Бачиш! Тепер я тут стою перед тобою — я ґенерал-майор Іван Кіфер — твій дивізіонер. Отже, скажи, мій хлопче — як зветься твій теперішний дивізіонер?

— Еклекс фельдшальляйтнант Еміх Плен.

— Якжеж, цигане? Не віриш мені? Пан полковник, панове майори, панове рітмайстри — всі посвідчать, що ексцеленція фон Плен уже не живе. Вже його нема на світі... забудь про нього... він уже тебе обходить (тут ґенералів голос піднісся на одну скалю) стільки, що тамтогорічний сніг, а на його місце прийшов я, твій теперішній дивізіонер Іван Кіфер. Отже ще раз: як називається твій теперішній дивізіонер?

— Екслекс фельдшальляйтнант Еміх Плен.

Ґенерал обтер піт із чола... „Це дійсно... — бурмотів — це..." Та за хвилиночку почав наново всміхнений, добродушно й жартівливо:

— Попробуймо з іншої бочки. Гузаре! Чи ти маєш батька? — Ні.

— Бідненький! А всеж ти мав батька? — Ні.

— Самособою, що ти мав батька — ти дурню! Ну... а тепер він не живе. На його місці ти живеш. Таксамо зі мною. Ексцеленція фон Плен помер, замісць нього я тут є, ґенерал-майор І-ва-н Кі-ф-ер. Бачиш. Тут перед тобою стою я, Іван Кіфер. Як я називаюся?

— Екслекс фельдшальляйтнант Еміх Плен.

— Ти — озвався грізно ґенерал — вважай, що я говорю! „Прошу вспокоїтися", сказав, звертаючися до старшин, що стояли наче закаменілі, здавлюючи у собі віддих — „вже я це з нього видобуду! Не хочу тільки хвилюватися. Зачнемо ще раз від початку. Вважай! Ти гузар — правда? Гарно, моя дитино — такий самий гузар як я — так — ти не дивися на мою ранґу — гузар! Ти гузар і я гузар. Бачимося нині вперше, стрічаємося в касарні — два гузари. І я хочу знати, як ти називаєшся, а ти хочеш знати моє назвище. Вважай, зачинаємо... Сервус, колеґо! Як називаєшся, любий цигане? — Іван Кіфер.

В цій хвилі ґенерал простягнув праву руку та з усієї сили вдарив цигана в лице. Вдарив із правого боку, повторив із лівого та лагодився вже втрете... коли нараз прискочив рітмайстер фон Тополя та шепнув ґенералові на вухо:

— Пане ґенерале! Одно словечко... цей вояк... нічого не вдію... називається справді Іван Кіфер.

Ввесь той рік ґенерал не показався на інспекції в 17-му полку гузарів.

СПЕРШУ — СЕБЕ ПРОСВІТИТИ

На сторінках старокраєвого тижневика „Голос", ведеться жива дискусія на тему потреби ведення на наших громадах культурно-освітньої праці. Та разом з тим виринає питання, чи в нас подостатком таких, що моглиб вести таку працю і поширювати серед мас правдиву освіту та виховувати серед них правдиві характери. Один з тих, що забрали в цій справі голос, кладе головну вагу на те, що заки хтось візьметься за просвічування і виховування інших, повинен в першу чергу перевиховати себе самого. І це є передумова евентуального успішного діяння такої людини серед громадянства — ширшого загалу. Тільки по інтенсивній, методичній і пляновій праці над собою самим можна мати моральне право на те, щоб вести культурно-освітню працю серед загалу. Але можна таку працю вести і заразом себе удосконалювати. Та одно є обовязкове: не просвічуючи і не перевиховуючи себе, не можна просвічувати і перевиховувати інших. Не будучи спосібним самому щось осягати і здобувати, не можна навчити і запалити загал до осягів. На цю тему пишеться там між іншим таке:

„Життя бо визнає побідників, тих що **своєю силою** — характерністю, міццю духа, інтелектом й життєвою порадністю, **вміли** його опанувати й навчити собі служити. Тільки побідників респектує життя; найкращих („голубиного серця") людей, які — нехай через несприятливі обставини понесли невдачі — воно не оправдає ані не помилує. Мало є визнавати найкращу ідею, мало ще: посвячувати для неї все що найцінніше, треба ще вміти капіталізувати свої зусилля, треба Ідею переможно здійснювати. Ось те: „треба вміти" і ще той „вищий щабель нашої духовости", до якого пнемося — це рушії культурно - освітньої діяльности. — Та її саму (культ.- освітну діяльність) уважаю вже за другий, ширший і вищий етап загально суспільного духового росту. Думаю, що він сповнить свою місію тільки тоді, коли будуть сповнені певні передумови — індивідуальна підготова поодиноких людей, які мають брати провідну участь в культурно - освітнім русі. Підготовка шляхом самовиховання й самоосвіти. Під самовихованням розумію власну працю над гартуванням свойого характеру, під самоосвітою — працю над розвоєм інтелекту. Характер і інтелект це дві невідкличні черти людської духовости, без яких не можна собі уявити повновартної людини. Один і другий здобуває людина довгими мозольними зусиллями і в цей спосіб на фундаменті праці і змагання дає їм непохитну й постійну вартість.

Ані школа, ані студії, ані жадна організація — не в силі вщіпити вповні тих прикмет своїм членам. Вони щонайбільше звертають їх на правильний шлях, вказують дорогу та дають ради й засоби до дальшої праці над здобуттям „вищого ступня досконалости" духа людини. — Позатим молода людина полишена власним силам. Вона дальше досконалить себе, устійнюючи й закріпляючи в собі збір життєвих засад, що їм підпорядковується — словом здобуває характер.

Ідеї треба вміти переможно здійснювати. Щойно тоді зреалізувані в житті вони стають в повноті своєї сили і могутности. Ясне: **недоук, ділетант, всезнайко, ніколи не буде корисним й успішним співтворцем позитивного діла.** До цього потрібні і моральні вартості й умова підготова. Здійснювати великі й високі кличі можуть тільки одиниці, які стоять на належно високому духовому рівні.

„Під загрозою шкодження рухові й нищення його з нутра не сміють до нього стискатися характерно й умово сумнівної вартости люди. Не сміють мати до нього доступу ті, які під плащиком гарних слів і шумно висказуваних поглядів, не зуміють внести до нього нічого більше крім власної моральної порожнечі й убогости. Правдивими реалізаторами ідей, сторожами їх незайманости й культурно-освітними працівниками мусять стати тільки ті, що побідно видержують життєві проби та є до них підготовані власними усиллями й трудами. Тільки тоді можемо бути певні, що культурно-освітній рух сповнить своє завдання, виховуючи спільноті нових вартісних членів — громадян.

„Перевиховання суспільности мусить іти через перевиховання поодиноких її членів — аж до загалу. Не навпаки! Виховати повновартну, корисну для нації людину (не забуваючи при тому про доповнення власних духових недостач) ось завдання культурно-освітної праці."

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

30.

Братство св. Василія, від. 43 У. Н. Союзу в Симпсон, Па., ухвалило на звичайних зборах, які відбулися дня 17. січня б. р. піддати шановним делеґатам під розвагу такі думки:

1) Насамперед даємо повне признання головному урядові У. Н. Союзу за його добру працю і бажаємо його мати далі в нашій орґанізації.

2) Домагаємося знесення примусового плачення за часопис та щоб висилати його лише добровільним передплатникам.

3) Дати доконче полекшу старим членам, бо вони і так платять дорожче від тих, що тепер вступають.

4) Коли член виступає з орґанізації, а має довг у відділі, то щоб головний уряд мав право стягнути довг з грамоти і звернути відділові.

5) Хай конвенція відбувається що 6 років і в осідку У. Н. Союзу.

6) Наскільки можливо, знизити процент від позичок.

Григорій Коваль, предсідник і делеґат; **Марія Держанович,** касієрка; **Анна Городиська,** секретарка.

31.

Братство св. Димитрія, від. 28 У. Н. Союзу в Маганой Плейн, Па., проєктує:

1) Взяти під розвагу історію нашої іміґрації, а тимсамим і історію У. Н. Союзу, і пізнати, скільки натрудилися старі піонири, щоб розбудовувати нашу орґанізацію і обороняти її перед ріжними аґентами, що її розбивали. За те треба тим старим, що клали фундаменти під орґанізацію, дати на конвенції полекші, піднести їм дивіденду.

2) Членам нового роду треба дати дивіденду, щоб вона була заохотою до притягання нових членів. Хай кожний відразу знає, яку буде мати дивіденду.

3) На позички на грамоти враховувати 6%, бо так є всюди. Нагороду відділовим секретарям можна відкинути, бо через неї є тільки клопоти у відділах. Ту нагороду обернути на полекші загалові членства.

4) Щоб У. Н. Союз звертав відділам ті членські вкладки, які відділ заплатив за члена, щоб його придержати при орґанізації, як той не хоче сам їх звернути. В той спосіб підратується відділові каси.

5) Честь і слава головному урядові, що вибрав на нашу конвенцію таке славне місто як столицю Америки. Час уже, щоб наш українсвкий прапор замаяв і в Вашингтоні, хоч принаймні тоді, коли радить така славна орґанізація як У. Н. Союз.

Іван Ґузий, предсідник; **Михайло Кофлюк,** секретар і делеґат; **Михайло Хомка,** касієр.

32.

Товариство ім. Дм. Вітовського, відділ 301 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл., ухвалило на своїх місячних зборах такі проєкти:

1) Злучити всі українські запомогові орґанізації в Злучених Державах в один спільний Український Народний Союз.

2. Щоб до головного уряду У. Н. Союзу вибрати членів з молодої ґенерації.

3) Головна екзекутива, яка заразом є редакційною комісією, повинна мати набудуче кращий нагляд над редакторами орґану.

4. Щоб уділювати позички на реальности членам в інших стейтах і місцевостях, де є більше число членів У. Н. Союзу.

5) Щоби дивіденди від членських ґрамот були виплачувані членам чеками, а не врахуванням в місячні вкладки.

6) Щоб узяти з адміністраційного фонду 2 центи, а утворити постійний фонд сиротинця-захисту.

7) Щоб редакторів вибирала конвенція і призначувала їхню платню.

8) Відділові урядники і льокалі повинні бути заплачені з головної каси У. Н. Союзу.

9) „Юкраініен Віклі" видавати тричі на тиждень, щоб дати кращу спромогу тут родженій молоді ліпше пізнати українську культуру.

10) Бажанням членів є, щоб набудуче ніякий урядник Союзу не занимав по дві посади в Союзі, бо треба дати спромогу іншому працювати за заплатою для Союзу.

11) Тим дітям, котрі є в клясі другій, щоб також дати якийсь опуст про переході до старших. Можна дати такий опуст, як його мають в першій клясі.

12) Як новий член приступає до Союзу, а не хоче ґазети, щоб його не силувати платити за ґазету, бо через те багато не приступає до У. Н. Союзу.

13) Конвенція має установити і затвердити, що в будуччині молодим членам не буде підвищена вкладка.

14) Як можливо, завести подвійне обезпечення, подібне до того, яке є в асекураційних компаніях на „ексидент"; в разі випадку мають подвійно.

15. Процент від позичок членів знизити з 6 на 3. Можна купувати Союзові бонди на 3%, то можна і членам давати позички на 3%.

16) Календарі привернути і видавати на замовлення відділу для тих членів, котрі собі бажають мати календар.

17) Бажаємо всім делеґатам якнайліпшого успіху в нарадах Головної Конвенції У. Н. Союзу.

Л. Кучир, предсідник; **В. Чепіль,** касієр; **Н. Николишин,** секретар і делеґат.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ДЕЛЕҐАТІВ XIX. КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗУ В СПРАВІ ЇЗДИ ДО ВАШИНҐТОНУ ТА В СПРАВІ ПОМЕШКАНЬ У ВАШИНҐТОНІ.

Як відомо в попередніх роках залізничі компанії мали спеціяльні ціни, так звані „Конвеншен рейтс", для переїзду делеґатів на конвенції. Тих спеціяльних цін тепер уже нема. Їх знесено в минулому році, коли то наступила загальна обнижка в цінах за їзду на залізницях.

Отже під теперішню пору можна дістати від залізничих компаній знижку тільки в такому випадку, коли з якоїсь місцевости збереться і разом виїде 25 або більше осіб. Тоді компанія дає окремий ваґон до розпорядимости тих 25 чи більше осіб, та відповідну знижку за переїзд. Коли мова про поворот, то тут уже нема вимоги, що ті самі особи мусять вертатись разом. Вимога є тільки та, що треба вернутися впродовж 10 днів, але кожний може вертатись поодиноко.

Тому, коли в якійсь місцевості можна зібрати разом 25 або більше делеґатів, то треба зараз порозумітися з залізничою компанією та поробити старання щодо спільної їзди й одержання відповідного опусту.

Скільки виносить такий опуст, якщо збереться разом 25 або більше делеґатів, то тут подаємо такі приклади:

Їзда з Ню Йорку або з Джерзі Сити до Вашинґтону й назад коштує від особи $9.10. Коли збереться і виїде разом 25 або більше делеґатів, то ціна від особи виносить тоді $6.85 в обі сторони.

Їзда з Філядельфії до Вашинґтону й назад коштує $5.50, а якби їхало разом 25 або більше делеґатів, то ціна виноситиме $4.15.

Їзда з Вілкс Барре, Па., до Вашинґтону й назад коштує $9.70, а якби їхало 25 або більше делеґатів, то ціна виноситиме $7.30.

Їзда з Пітсбурґа, Па., до Вашинґтону й назад коштує $12.20, а коли збереться і відїде разом 25 або більше делеґатів, то ціна тоді виноситиме $9.15.

При тій нагоді подаємо до відома, що у Вашинґтоні, крім помешкань у готелях, можна також дістати приватні помешкання, які є дешевші від готелів. Тому кожний делеґат, як приїде до Вашинґтону, хай іде впрост до готелю Вашинґтон, а там дістане від головного рекордового секретаря всякі інформації щодо того, де можна замешкати й за яку ціну.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА.

Дня 13. квітня ц. р., вечором помер траґічною смертю ЙОСИФ АНДРУСЕЧКО, член Бр. св. Николая, від. 104 У. Н. Союзу в Петрт Амбой, Н. Дж. Покійний родився в селі Лучків, повіт Сянік, Галичина. До У. Н. Союзу вступив 1927 р. Покійний оставив жінку Розалію і семеро дітей.

Похорон відбудеться дня 17-го квітня, в 9-тій годині рано, з дому жалоби під ч. 176 Пуласкі Евеню, до церкви греко-кат. на Вейн Стріт.

Просимо всіх членів Бр. св. Николая взяти участь в похороні та віддати останню прислугу бл. п. Йосифові.

В. И. П.

Гарасим Мисак, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 291, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в суботу, 17. квітня, в годині 8-мій ввечір, в гали У. Н. Дому, 14 вул. На порядку нарад справа представлення і інші. — Йосиф Валентейчік, предс.; Т. Грицей, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Сестр. Благовіщення Пресв. Богородиці, від. 125, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. квітня, в годині 12:30 вполудне, в ґалі при Оклей і Райс вул. — Параня Дмитрів, Розалія Попадюк, Іванка Подола.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ОЧІ, ЧИ ОКУЛЯРИ?

В останньому недільному числі „Ню Йорк Таймсу" відомий журналіст Андре Сіґфрід розглядає питання, яке є незвичайно цікаве зогляду на боротьбу між американським автомобілевим підприємством і канадійськими робітниками в Ошаві: Котрому краєві почувають вірність канадійці?

Автор каже, що це питання стало би важним питанням життя, якби так дійшло до війни між Злученими Державами і Японією. В такому випадку можливо, що Японія захопилаб частину Канади та зробилаб захоплену частину базою операцій проти Злучених Держав. Що в такому випадку робити канадійцям?

Цікаве признання з боку канадійців, бо в Америці люди якось про такі евентуальності, як війна з Японією, та ще з так близька, як з канадійської території, не багато говорять. Цікаво саме, хто дивиться тверезішими очима на світ: американці чи канадійці?

УГОРЩИНА Й НАЦІЗМ.

Телеґрафують з Угорщини, що провідник партії мадярських аґраріїв виступив з гострими словами проти поширення фашизму в Угорщині. Казав, що в Угорщині родовитого фашизму нема й не треба.

Так один селянин боронив патріотично своє рідне село, як його назвали селом злодіїв.

„У нашім селі злодіїв нема: самі люди крадуть".

ЧАСИ СКОРО ЗМІНЯЮТЬСЯ.

Щойно кілька днів тому Генрі Форд говорив, що він не буде ніколи говорити з ніякою робітничою юнією.

Не минуло ще й тижня від цієї заяви, а вже Форд заявляє: „Мої робітники є вільні: вони можуть приступати до всякої орґанізації, до якої тільки хочуть".

Не знав Форд, що в той саме час, як він у своїй літній палаті в Джорджії гудів, як джміль у кропиві, про те, що він не дозволить на ніяку юнію, у Вашинґтоні члени найвищого суду Злучених Держав затверджували закон Ваґнера.

Таке то часто буває з ріжними мудрцями.

ВІН НЕ ПРИСТУПИВ БИ.

Правда, Генрі Форд признав своїм робітникам право приступати до всякої церкви, відділу чи юнії, до якої тільки захочуть, але рівночасно додав:

„Очевидно, я думаю, що це глупо з їх боку приступати до юнії. Вони втратять свободу й усе, що з цього дістануть, це право платити комусь вкладки".

І з його боку це зовсім рація. І справді між його 150,000 робітниками не знайшовсяб ні один, щоби був такий дурний, щоби приступати до юнії ...якби мав у кишені Фордові міліони.

БУВАЄ Й ТАКЕ.

Стара пані приложила рурку до вуха й спиталася: „Ну, Томі, що нового робиш тепер?"

Чоловік відповів: „Я вибраний президентом, тітко".

„Чим?"

„Президентом?"

„Президентом **чого?** — горячкувалася видно стара пані.

„Президентом Злучених Держав!"

Це було в 1912-тім році. Чоловіком, що його стара пані називала „Томі", був Вудров Вилсон.

Таку сцену описує дочка Вилсона в недавно виданім життєписі свого батька.

ПРАВДИВИЙ ЧОЛОВІК.

Ця дочка Вилсона, пізніше жінка Вилсонового зятя, Мек-Аду, пише в цій історії свого батька ще й інші цікаві річи про нього.

Вилсон носив усе в кишені каштан. Казав, що це добрий знак.

Видно, що не зважаючи на свою славу великого вченого, він був заборонений.

ЧИМ ЙОМУ БУЛО БИ ПРИЄМНО БУТИ.

Вилсон любив чистити самий свої черевики. Як раз один англієць, що їх відвідував, забув, що він не в англійськім готелю, і виставив під двері свої черевики, Вилсон вичистив і їх.

Вилсон не один мав таке замилування. Австрійський цісар Фердинанд теж любив чистити чоботи. Чистив не лише собі, але й своїй ґвардії. Кажуть, що інколи, приймаючи дипльомата чужої держави, далі чистив чоботи, хухав на них і питався розмовника: „А що? Добре блистять?"

Цього цісаря назвали Фердинандом Благим. Очевидно, це блага визванка замісць „дурноватий".

Президента Вилсона „благим" не називають. Кажуть критики про цей життєпис Вилсона: Оця книжка нас переконує, що Вилсон всетаки був людина. Себто, всякий чоловік має свої примхи.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО в ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Що вона волілаби?

Муж: Порадь мені, кохана, що маю робити? Маємо двох книговодців, один краде гроші, а другий зводить жінок; котрого з них відправити.

Жінка: Та вже відправ першого; бо краще, щоби мене звів, ніж мавби нас окрадати.